

WYROBY LAKIEROWE	N O R M A B R A N Ż O W A	BN-86
	Farby ftalowe kopolimeryzowane do gruntowania dla okrętownictwa do czasowej ochrony, styrenowane	6113-24
		Zamiast BN-75/6113-24
		Grupa katalogowa 1024

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są farby ftalowe kopolimeryzowane do gruntowania dla okrętownictwa do czasowej ochrony, styrenowane, stanowiące zawiesinę czerwieni żelazowej lub proszku aluminowego w roztworze styrenowanej żywicy ftalowej w węglowodorach aromatycznych i alifatycznych z dodatkiem substancji modyfikujących.

1.2. Zakres stosowania przedmiotu normy. Farby ftalowe kopolimeryzowane do gruntowania dla okrętownictwa do czasowej ochrony styrenowane są stosowane do gruntowania powierzchni metalowych, narażonych na działanie wilgoci, jako warstwa dolna hamująca procesy korozji.

2. OZNACZENIE

Przykład oznaczenia farby ftalowej kopolimeryzowanej do gruntowania dla okrętownictwa do czasowej ochrony styrenowanej czerwonej tlenkowej:

FARBA FTALOWA KOPOLIMERYZOWANA DO
GRUNTOWANIA DLA OKRĘTOWNICTWA DO CZASOWEJ
OCHRONY STYRENOWANA CZERWONA TLENKOWA¹⁾
BN-86/6113-24 KTM 1313 322 235 103

3. WYMAGANIA I BADANIA

3.1. Zestawienie wymagań i metody badań

¹⁾ Dopuszcza się stosowanie skróconej nazwy handlowej „Unikor”.

Wymagania	Metody badań wg
a) Wstępne próby techniczne — pozostałość na sicie o boku oczka kwadratowego 0,063 mm, % (m/m), najwyżej	zgodnie z PN-72/C-81503 0,05 PN-81/C-81505
b) Czas wypływu (lepkość tlenkowa) mierzony kubkiem o średnicy otworu wypływowego 4 mm, s — dla wyrobów w opakowaniach od 1 do 5 dm ³ , s	30 ÷ 50 80 ÷ 110 PN-81/C-81508 Metoda A
c) Roztarcie pigmentów, μm, najwyżej	60 BN-78/6110-09
d) Rozlewność, stopień, co najmniej	6 PN-67/C-81507
e) Gęstość, g/cm ³	1,0 ÷ 1,2 PN-82/C-81551 Metoda B
f) Temperatura zapłonu, °C, co najmniej	17 BN-83/6110-39
g) Krycie jakościowe, stopień	I PN-70/C-81536
h) Czas schnięcia powłoki w temperaturze 20 ± 2°C i przy wilgotności względnej powietrza 65 ± 5% — stopień I, min, najwyżej — stopień 7, h, najwyżej	15 8 PN-79/C-81519
i) Wygląd powłoki	powłoka bez pomarszczeń, zacieków i chropowatości 3,6
j) Przyczepność nożem krążkowym A, stopień	2 PN-80/C-81531
k) Elastyczność powłoki	2 PN-76/C-81528 Metoda A
l) Odporność powłoki na uderzenie, cm spadku ciężarka, co najmniej	50 PN-54/C-81526
h) Odporność powłoki na działanie temperatury +70°C	wytrzymuje próbę 3,7
m) Odporność powłoki na działanie mgły solnej (3 cykle po 24 h)	wytrzymuje próbę dotyczącą połysku, barwy, spękania, spęcherzenia PN-78/C-81523 Metoda A
Stopień skorodowania powłoki, najwyżej	K-1
n) Odporność powłoki na działanie wody morskiej	wytrzymuje próbę odnośnie połysku barwy, spęcherzenia BN-78/6110-02
Stopień skorodowania podłoża, najwyżej	K-1

Zgłoszona przez Instytut Przemysłu Tworzyw i Farb
Ustanowiona przez Dyrektora Instytutu Chemii Przemysłowej dnia 25 sierpnia 1986 r.
jako norma obowiązująca od dnia 1 lipca 1987 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 3/1987, poz. 10)

3.2. Trwałość. Farby ftalowe kopolimeryzowane do gruntowania dla okrętownictwa do czasowej ochrony, styrenowane, powinny odpowiadać wymaganiom normy w ciągu 6 miesięcy, licząc od daty produkcji. W tym czasie dopuszcza się wzrost lepkości umownej o 20%, w stosunku do górnej granicy podanej w 3.1b). Ewentualnie wydzielony osad powinien dać się rozmieszać, a zgęstnienie wyrobu powinno ustąpić po dodaniu rozcieńczalnika do wyrobów styrenowanych wg BN-67/6118-28.

3.3. Pobieranie próbek i przygotowanie średniej próbki laboratoryjnej wykonać zgodnie z PN-74/C-81500 po przeprowadzeniu wstępnych prób technicznych zgodnie z PN-72/C-81503.

3.4. Program badań

3.4.1. Badania pełne polegają na sprawdzeniu zgodności ze wszystkimi wymaganiami wymienionymi w 3.1.

Badania pełne należy wykonywać co najmniej raz na pół roku oraz przy każdej zmianie stosowanych surowców lub metod technologicznych, jak również w przypadku badań rozjemczych.

3.4.2. Badania niepełne polegają na sprawdzeniu badań wg 3.1a), b), c), g), h), i). Należy je wykonywać dla każdej partii produkcyjnej wyrobu.

3.5. Przygotowanie powłok do badań

3.5.1. Przygotowanie farby. Farbę ftalową kopolimeryzowaną do gruntowania dla okrętownictwa do czasowej ochrony, styrenowaną rozcieńczyć rozcieńczalnikiem do wyrobów ftalowych styrenowanych RF-01 wg BN-67/6118-28 do umownej lepkości roboczej $20 \div 30$ s mierzonej kubkiem o średnicy otworu wypływowego 4 mm według PN-81/C-81508 metoda A. Do malowania pędzlem przygotować farbę o lepkości umownej $30 \div 50$ s.

3.5.2. Przygotowanie powłok. Płytki stalowe wg PN-74/C-81513 pokryć pędzlem lub sposobem natrysku jeden raz krzyżowo wg PN-79/C-81514, po czym suszyć do 7 stopnia wyschnięcia wg 3.1h). Grubość powłoki powinna wynosić $20 \div 35$ μm . Do badania odporności powłoki na działanie mgły solnej i wody morskiej płytki pomalować obustronnie i dwukrotnie, stosując 2 h przerwę między nakładaniem kolejnych warstw, po czym suszyć do osiągnięcia 7 stopnia wyschnięcia. Łączna grubość powłok powinna wynosić $40 \div 50$ μm . Brzegi płytek zabezpieczyć przez zanurzenie w parafinie na głębokość nie większą jak 5 mm.

3.5.3. Pomiar grubości powłok wykonać przyrządem elektromagnetycznym wg PN-74/C-81515 lub innym, zapewniającym dokładność pomiaru do 10% grubości powłoki.

3.5.4. Aklimatyzacja powłok. Przed wykonaniem badań powłoki należy aklimatyzować przez 60 h w temperaturze $20 \pm 2^\circ\text{C}$ i wilgotności względnej powietrza $65 \pm 5\%$.

3.6. Określenie wyglądu powłoki wykonać nie uzbrojonym okiem w rozproszonym świetle dziennym na płytce przygotowanej wg 3.5.2. Powłoka powinna odpowiadać wymaganiom wg 3.1i).

3.7. Badanie odporności powłoki na działanie temperatury $+70^\circ\text{C}$

3.7.1. Zasada badania polega na poddaniu powłoki działaniu temperatury podwyższonej do 70°C , a następnie dokonaniu oceny wyglądu powłoki oraz zbadaniu własności mechanicznych w zakresie przyczepności i elastyczności.

3.7.2. Wykonanie badania. Pięć płytek stalowych z powłokami przygotowanymi wg 3.5 umieszczać kolejno:

na okres	w temperaturze
a) 6 h	$70 \pm 2^\circ\text{C}$
b) do ostygnięcia	$20 \pm 5^\circ\text{C}$
c) 6 h	$0 \pm 2^\circ\text{C}$
d) 6 h	$70 \pm 2^\circ\text{C}$
e) do ostygnięcia	$20 \pm 5^\circ\text{C}$

Wygląd powłoki ocenić przez porównanie nie uzbrojonym okiem w rozproszonym świetle dziennym z powłoką przygotowaną w ten sam sposób i nie poddaną działaniu podwyższonej temperatury. Jeżeli uzyska się wynik pozytywny, na trzech powłokach zbadać przyczepność wg PN-80/C-81531 nożem A, a na jednej powłoce elastyczność wg PN-76/C-81528 metoda A.

Badane powłoki powinny spełniać wymagania wg 3.1j) oraz 3.1k). Farba odpowiada wymaganiom normy, jeżeli spośród 5 badanych powłok co najmniej 4 nie wykazują żadnych zmian wyglądu oraz spełniają wymagania w zakresie przyczepności i elastyczności.

3.8. Zaświadczenie producenta o jakości wyrobu. Producent jest obowiązany przedstawić odbiorcy zaświadczenie kontroli o jakości wyrobu.

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Pakowanie. Farby należy pakować zgodnie z PN-73/C-81400 w pudełka blaszane o przekroju okrągłym z pałąkiem pojemności 15 i 20 dm^3 , w hoki uniwersalne pojemności 50 dm^3 w pojemniki przewoźne ze stali kwasoodpornej pojemności 750 dm^3 , w pudełka blaszane o przekroju okrągłym z wieczkiem wciskany pojemności od 1 do 5 dm^3 lub inne uzgodnione pomiędzy producentem, odbiorcą i przewoźnikiem, nie obrażające jakości wyrobu podczas składowania, o wymiarach zgodnych z zasadami systemu wymiarowego opakowań wg PN-78/O-79021. Opakowania muszą być zgodne z wymaganiami obowiązujących przepisów przewozowych¹⁾. Sztuki przesyłki zawierające farby ftalowe kopolimeryzowane powinny być zaopatrzone w nalepkę wg wzoru nr 3 — Materiały ciekłe zapalne RID/ADR.

4.2. Przechowywanie — zgodnie z PN-73/C-81400.

4.3. Transport. Farby ftalowe kopolimeryzowane do gruntowania dla okrętownictwa do czasowej ochrony, styrenowane są materiałami niebezpiecznymi klasy 3 p. 5c wg RID/ADR. Należy je przewozić zgodnie z obowiązującymi dla materiałów tej klasy przepisami transportowymi oraz wg PN-73/C-81400¹⁾.

¹⁾ Patrz Informacje dodatkowe p. 4.

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Dębicka Fabryka Farb i Lakierów w Dębicy.

2. Istotne zmiany w stosunku do BN-75/6113-24

a) wprowadzono aktualne metody badań dotyczące: czasu wypływu, gęstości, temperatury zapłonu, czasu schnięcia, przyczepności, elastyczności, odporności powłoki na działanie mgły solnej i wody morskiej;

b) zmianie uległ parametr rozrarcia w związku z przejściem z metody badania wg BN-72/6110-09 p. 2.1b) (metoda kresek) na metodę badania wg BN-78/6110-09 metodą skupisk.

3. Normy związane

PN-73/C-81400 Wyroby lakierowe. Pakowanie, przechowywanie i transport

PN-74/C-81500 Wyroby lakierowe. Pobieranie próbek i przygotowanie średniej próbki laboratoryjnej

PN-72/C-81503 Wyroby lakierowe. Wstępne próby techniczne

PN-81/C-81508 Oznaczanie czasu wypływu wyrobów lakierowych i farb graficznych kubkami wypływowymi (lepkość umowna)

PN-74/C-81513 Wyroby lakierowe. Płytki do badań

PN-79/C-81514 Wyroby lakierowe. Sposoby otrzymywania powłok do badań

PN-74/C-81515 Wyroby lakierowe. Nieniszczące pomiary grubości powłok

PN-76/C-81528 Wyroby lakierowe. Oznaczanie elastyczności powłok lakierowych

PN-80/C-81531 Wyroby lakierowe. Określanie przyczepności powłok do podłoża oraz przyczepności międzywarstwowej

PN-78/O-79021 Opakowania. System wymiarowy

BN-67/6118-28 Rozcieńczalniki do ftalowych wyrobów lakierowych. Wymagania wspólne

Pozostałe normy związane podano w tablicy.

4. Dokumenty związane stanowiące uzupełnienie przepisów transportowych wymienionych w PN-73/C-81400

Ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. „Prawo przewozowe” (Dz. U. nr 53, poz. 272 z 1984 r.)

Regulamin Przedsiębiorstwa Polskie Koleje Państwowe o ładowaniu i zabezpieczeniu przesyłek towarowych (Dz. TiZK nr 9, poz. 68, z 1985 r.)

Regulamin dla międzynarodowego przewozu kolejami towarów niebezpiecznych (RID) — Załącznik B do konwencji o międzynarodowym przewozie kolejami (COTIF) (Dz. TiZK nr 7, poz. 44 z 1985 r.) wraz z późniejszymi zmianami

Ustawa z dnia 1 lutego 1983 r. — „Prawo o ruchu drogowym” (Dz. U. nr 6, poz. 35)

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 7 marca 1963 r. w sprawie ładowania samochodów ciężarowych i przyczep (Mon. Pol. nr 24, poz. 123 z 1963 r. i nr 35, poz. 250 z 1968 r.)

Rozporządzenie Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 2 grudnia 1983 r. w sprawie warunków i kontroli przewozu drogowego materiałów niebezpiecznych (Dz. U. nr 67, poz. 301 z 1983 r.) wraz z późniejszymi zmianami

Załącznik A i B do Umowy Europejskiej z 30 września 1957 r. dotyczący międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) — (Dz. U. nr 35, poz. 189 z 1975 r.) wraz z późniejszymi zmianami

Przepisy o ładowaniu wagonów towarowych. Załącznik II do Umowy o wzajemnym użytkowaniu wagonów towarowych w komunikacji międzynarodowej (RIV) (Dz. TiZK nr 15, poz. 119 z 1981 r.) wraz z późniejszymi zmianami

5. Autor projektu normy — mgr inż. Anna Hosaja, Dębicka Fabryka Farb i Lakierów.

6. Klasyfikacja produktu wg znowelizowanych przepisów transportowych RID/ADR

klasa 3, p. 5c l.m. 301 wg RID,

klasa 3, p. 5c l.m. 2301 wg ADR.

7. Trwałość powłoki w czasie eksploatacji. Farba zapewni ochronę przed korozją atmosferyczną w warunkach atmosfery nadmorskiej w okresie co najmniej trzech miesięcy. Wyschnięta powłoka gruntu jest nietoksyczna, przy spalaniu podczas spawania.